

## Tehillim and Torah: Chapter 6 (Part IV)

Dedicated by the Engelsberg, Dinovitzer and Steinberg Families

לע"נ הרב יצחק דוד בן מאיר אריה ז"ל

Rabbi Shmuel Silber

### 1. תהלים פרק ו

א לְמַנְצֵחַ בְּנִגְיֹנוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית מְזֻמֹּר לְדָוִד: ב יְהוָה אֵל־בְּאִפְּךָ תֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחַמְתְּךָ תִּיסְרֵנִי: ג חֲנֹנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֹל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עֲצָמַי: ד וְנַפְשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה [וְאַתָּה] יְהוָה עַד־מָתַי: ה שׁוּבָה יְהוָה חֲלֹצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדֶךָ: ו כִּי אֵין בַּמּוֹת זְכָרְךָ בְּשִׂאוֹל מִי יוֹדֵה־לָּךְ: ז יִגְעַתִּי בְּאַנְחָתִי אֲשַׁחַה בְּכָל־לֵילָה מִטְּתִי בְּדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אֲמַסָּה: ח עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַס עֵינַי עֲתָקָה בְּכָל־צוּרָרַי: ט סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֲנֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִיִּי: י שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָּתִי יְהוָה תִּפְלְתִי יִקַּח: יא יִבְשׁוּ וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רִגְעַ:

1. To the conductor with melodies on the sheminith, a song of David. 2. O Lord, do not rebuke me in Your anger, and do not chastise me in Your wrath. 3. Be gracious to me, O Lord, because I languish; heal me, O Lord, because my bones are frightened. 4. And my soul is very frightened, and You, O Lord, how long? 5. Return, O Lord, rescue my soul; save me for the sake of Your loving-kindness. 6. For there is no memory of You in death; in the grave, who will thank You? 7. I am weary from my sighing; every night I sully my bed; I wet my couch with my tears. 8. My eye is dimmed from anger; it has aged because of all my adversaries. 9. Turn away from me, all you workers of iniquity, for the Lord has hearkened to the voice of my weeping. 10. The Lord has hearkened to my supplication; the Lord has accepted my prayer. 11. All my enemies shall be ashamed and very frightened; they shall return and be ashamed in a moment.

### 2. אבן עזרא תהלים פרק ו פסוק י

(י) שמע – מודה כי השם רפאו מחליו לא הרופאים בעבור שהתחנן אליו וטעם יקח יקבל או יקחנה תחת עולה:

### 3. רד"ק תהלים פרק ו פסוק י

(י) שמע ה' תחנתי ה' תפלתי יקח. יקח, כמו לקח. וטעם יקח, בזאת העת ובכל עת בבוא תפלתי אליו יקבלנה ברצון:

### 4. בראשית פרק ל פסוק א

וַתֵּרָא רָחֵל כִּי לֹא יִלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה רָחֵל בְּאֶחָתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הִבְהֵלֵי בָנִים וְאִם־אֵין מִתָּה אָנֹכִי: And Rachel saw that she had not borne [any children] to Jacob, and Rachel envied her sister, and she said to Jacob, "Give me children, and if not, I am dead."

### 5. מדרש אגדה (בובר) בראשית פרשת ויצא פרק ל סימן א

[א] ותאמר אל יעקב הבה לי בנים. התפלל לפני המקום עלי כשם שעשה אברהם לשרה, ויצחק נמי לרבקה ...

### 6. רש"י בראשית פרשת ויצא פרק ל פסוק ח

הבה לי – וכי כך עשה חזיק לחמך, והלא התפלל עליה:

### 7. בראשית פרק ל פסוק ב

וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע מִמֶּךָ פְּרִי־בֶטֶן: And Jacob became angry with Rachel, and he said, "Am I instead of God, Who has withheld from you the fruit of the womb?"

**8. רמב"ן בראשית פרשת ויצא פרק ל פסוק א**

א. ועל דרך הפשט אמרה רחל ליעקב שיתן לה בנים, ובאמת דעתה לאמר שיתפלל עליה, אבל שיתפלל עליה עד שיתן לה בנים על כל פנים, ואם אין שתמית עצמה בצער. דברה שלא כהוגן בקנאתה, וחשבה כי באהבתו אותה יתענה יעקב וילבש שק ואפר ויתפלל עד שיהיו לה בנים שלא תמות בצערה. ויחר אף יעקב – שאין תפלת הצדיקים בידם שתשמע ותענה על כל פנים. ובעבור שדברה דרך געגועי הנשים האהובות להפחידו במיתתה חרה אפו, ולכך אמר לה שאינו במקום אלהים שיפקוד העקרות על כל פנים, ואיננו חושש בדבר, כי ממנה נמנע פרי הבטן ולא ממנו, וזה ליסר אותה ולהכלימה. והנה הצדקת בראותה שלא תוכל להסמך על תפלת יעקב, שבה להתפלל על עצמה, אל שומע צעקה, וזהו וישמע אליה אלהים (להלן פסוק כב):

ב. ואולי נתקן על דעת רבותינו, כי יעקב אי אפשר שלא נתפלל על אשתו האהובה כי עקרה היא, אלא שלא נתקבלה תפלתו, ובאה עתה רחל להתעולל עליו לאמר שיתן לה בנים על כל פנים בתפלתו כי לא נופל הוא מאביו שעשה כן, ויחר אפו ואמר לה כי הדבר ביד אלהים ולא בידו, ואביו נשמעה תפלתו שהוא צדיק, ועתיד להיות לו זרע, אבל היא נמנע ממנה פרי בטן. ונכון הוא:

**9. ילקוט שמעוני תורה פרשת ויצא רמז קכז**

ויחר אף יעקב ברחל [ל, ב] א"ל הקדוש ברוך הוא כך עונין את המעיקות חייך שבניך עתידין לעמוד לפני בנה

**10. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ג עמוד ב**

אמר רבי יהושע בן לוי: אין אומרין בפני המת אלא דבריו של מת.

**11. בראשית פרק כז**

(יח) וַיָּבֹא אֶל-אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִי מִי אַתָּה בְּנִי: (יט) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-אָבִיו אֲנֹכִי עֲשׂוּ בְּכֹרְךָ עֲשִׂיתִי כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי קוֹם-נָא שָׁבָה וְאָכְלָה מִצִּידִי בְּעָבוּר תְּבַרְכֵנִי נְפֹשְׁךָ:

*And he came to his father and said, "My father!" And he said, "Here I am. Who are you, my son?" And Jacob said to his father, "I am Esau your firstborn. I have done as you have spoken to me. Please rise, sit down and eat of my game, so that your soul will bless me."*

**12. פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) בראשית פרשת תולדות פרק כז סימן יט**

יט) ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכורך. הפסיק הדבור ואמר אנכי, אבל עשו בכורך.

**13. שכל טוב (בובר) בראשית פרשת תולדות פרק כז סימן יט**

יט) ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכורך. ראיתי בפ"ר' טוביה עשו הפסיק הענין, וכן אמר יעקב לאביו אנכי הוא המדבר, אבל עשו הוא בכורך, ולא נראו לי הדברים כפתור ופרח ... אבל אם יש לדון את אבינו יעקב לזכות כך יש לדונו, כי ודאי אמר שהוא עשו, ומבוראו למד לשנות מפני דרכי שלום, כמו שמצינו בשרה

**14. Toxic Positivity is Very Real, and Very Annoying (The Wall Street Journal 11/2/21)**